

**Lokale analyse i.f.v. regierol over beleid
preventie gewelddadige radicalisering,
extremisme, terrorisme en schadelijke
polarisatie**

Wat is polarisatie?

Polarisatie is een toestand waarin er scherpe tegenstellingen bestaan of een proces waarin tegenstellingen verscherpen. Denk aan verschillen in politieke overtuiging, religie of cultuur, gender, leeftijd, opleiding of inkomen, en meningen over maatschappelijke onderwerpen.

Polarisatie is niet altijd negatief. Het kan juist een motor zijn voor positieve maatschappelijke verandering. Denk aan de strijd voor vrouwenkiesrecht, of de discussie over Zwarte Piet. In deze gevallen leidde polarisatie tot meer gelijkwaardigheid en sociale vooruitgang. Dat is gezonde polarisatie: het verheldert verschillende standpunten, bevordert debat, stimuleert tegenspraak en zorgt voor bewustwording.

Maar polarisatie kan ook schadelijk zijn. Dan verhardt het taalgebruik, ontstaat er wij-zij-denken, en neemt het respect voor de ander af. Mensen gaan elkaar wantrouwen en uitsluiten of zelfs als vijand zien. Mensen verliezen vertrouwen in de politiek, media en rechtspraak. De ruimte voor dialoog verdwijnt, mensen trekken zich terug uit het maatschappelijke of politieke debat en de kans op escalatie neemt toe.

Polarisatie kan zich op verschillende niveaus voordoen:

- Horizontale polarisatie: spanningen tussen groepen mensen in de samenleving. Bijvoorbeeld tussen een groep jongeren en ouderen in de wijk, tussen mensen met verschillende overtuigingen over maatschappelijke kwesties, of tussen bewoners van een wijk met uiteenlopende leefstijlen.
- Verticale polarisatie: spanningen tussen burgers en overheid en haar instituties. Bijvoorbeeld wanneer mensen zich niet gehoord of onrechtvaardig behandeld voelen in beleid, bijvoorbeeld over parkeerbeleid of over voorrang aan bepaalde groepen bij woningtoewijzing.

Horizontale en verticale polarisatie zijn vaak verweven. Onvrede over beleid (verticaal) kan leiden tot spanningen tussen groepen (horizontaal), en andersom. Denk aan de protesten tegen coronamaatregelen: daar speelden zowel wantrouwen richting de overheid als spanningen tussen voor- en tegenstanders in de samenleving.

(www.movisie.nl/polarisatie)

'Polarisatie ontstaat wanneer groepen steeds verder uit elkaar drijven door verschillen in opvattingen en waarden, wat kan leiden tot verdeeldheid en conflict. Verbinding daarentegen is de brug die deze kloof kan overbruggen, door wederzijds begrip, dialoog en samenwerking te bevorderen. In een tijd van toenemende spanningen is het cruciaal om te zoeken naar manieren om bruggen te bouwen en gemeenschappelijke grond te vinden.'

(www.hannah-arendt.institute)

Wat is radicalisering?

Radicalisering en polarisatie worden vaak in één adem genoemd. Meestal wordt dan gefocust op het problematische aspect van beiden. Het is echter zo dat zowel radicalisering als polarisatie nodig zijn om tot maatschappelijke veranderingen te komen. Een radicaliseringsproces vormt eigenlijk een continuüm: van radicalisme over extremisme naar terrorisme.

Radicalisering is de groeiende bereidheid tot het nastreven en/of ondersteunen van diepingrijpende veranderingen in de samenleving. Die veranderingen staan op gespannen voet met de democratische rechtsorde en om die veranderingen te bewerkstelligen worden ondemocratische middelen ingezet. Radicalisering kan leiden tot extremisme en uiteindelijk uitmonden in geweld (terrorisme).

Polarisatie kan in dat proces een belangrijke rol spelen. Tegenstellingen en verschil worden steeds scherper en extremer verwoord en leiden op die manier tot een radicalisering van volgers. Polarisatie is dan een katalysator in het proces van individuele radicalisering.

(www.socius.be)

'Radicalisering en extremisme zijn van alle tijden. Groepen staan vijandig tegenover elkaar en radicaliseren in hun denken en handelen, met soms geweld tot gevolg.'

(www.hannah-arendt.institute)

Polarisatie en radicalisering in diverse publicaties

CAW Welzijnsmonitor

In de CAW Welzijnsmonitor lezen we het volgende: *'Migratie heeft vaak de kleur van polarisatie, discriminatie, armoede en uitsluiting.'*

VVSG

Elke twee jaar bevraagt de VVSG haar leden over de mate waarin steden en gemeenten te maken krijgen met signalen van radicalisering en polarisatie. Lokaal detecteren ze vaak de eerste bezorgdheidssignalen. Op deze manier speelt de VVSG vroegtijdig in op nieuwe tendensen en wat lokaal nodig is.

Bevraging 2024:

'Het jaar 2024 stond in het teken van belangrijke verkiezingen op Europees, federaal, Vlaams en lokaal niveau, een periode die ook het democratisch proces in de kijker plaatst. Uit de bevraging blijkt dat lokale besturen signalen blijven detecteren die duiden op radicalisering, polarisatie en desinformatie. Het aantal waargenomen signalen van gewelddadige radicalisering is weliswaar gedaald ten opzichte van 2020, maar in 57% van de Vlaamse gemeenten blijft dit een punt van aandacht, vooral in stedelijke gebieden.'

Daarnaast toont de bevraging aan dat schadelijke polarisatie stabiliseert, hoewel bijna de helft van de gemeenten nog steeds spanningen signaleert. Polarisatie rond thema's zoals etniciteit, cultuur en vluchtelingenbeleid blijft actueel. Opvallend is ook de impact van desinformatie, die vaak gericht is op kwetsbare groepen en lokale beleidsmaatregelen, vooral in een verkiezingscontext. 43% van de respondenten merkt op dat foutieve informatie lokaal circuleert, wat de cohesie verder onder druk zet.'

Deze bevindingen benadrukken de noodzaak aan een versterkte lokale aanpak. Gebrek aan middelen en capaciteit blijven echter grote uitdagingen, vooral in kleinere gemeenten. Daarom blijft structurele ondersteuning, intergemeentelijke samenwerking en gerichte vorming cruciaal om de veerkracht van lokale gemeenschappen te versterken. De resultaten van deze bevraging dienen als belangrijke input voor het beleid en benadrukken het belang van een geïntegreerde aanpak in de strijd tegen radicalisering en polarisatie.'

Uit het boek 'Sh*tstorm survival guide. Een praktische gids bij lastige reacties op sociale media' van Delphine Van Belleghem (uitgegeven door Politeia in samenwerking met Kortom) (www.vvsg.be - Lokaal november 2025)

Hoe komt het dat we zoveel polarisering zien op sociale media?

'Er gelden andere regels dan in de fysieke wereld. Omdat je het effect van je boodschap op de ander niet ziet, heerst er een zekere anonimiteit. Dat soort schild dat we voelen, laat ons gemakkelijker ongefilterd onze mening zeggen, ons hart luchten of gewoonweg grof uit de hoek komen. Bovendien belonen algoritmes van sociale media extremere uitspraken, omdat die meer interactie krijgen. Het is dus niet nieuw dat mensen roddelen of elkaar bekritisieren, maar sociale media plaatsen het wel in de hoogste versnelling. Dat is een probleem. Want het is bewezen dat we aan polariserende of grove reacties gaandeweg gewend raken. Die gedachten sijpelen door naar de echte wereld. Wat online gebeurt, drijft mensen dus verder uit elkaar.'

Wat kan de lokale overheid hierin betekenen?

Is polarisatie op sociale media niet eerder een zaak van de mediabedrijven? 'Er zijn inderdaad heel wat spelers in dit verhaal. Toch kun je als lokaal bestuur een steentje bijdragen door jouw sociale media "proper" te houden. Als jij duidelijk maakt dat polarisatie, grove beledigingen en ongepast taalgebruik niet welkom zijn op jouw kanalen, dan is dat een duidelijk statement. Je creëert zo ruimte voor een open debat waaraan iedereen kan deelnemen. Dat is een belangrijke voorwaarde voor een sterke democratie. De taak van de communicatiedienst? Zij moeten goed monitoren wat er beweegt op de socialemediakanalen, reageren en als het nodig is het bericht rapporteren.'

Cijfers

Hieronder zijn een aantal cijfers/indicatoren opgenomen die kunnen wijzen op mogelijke aanleidingen tot polarisatie in de Eeklose samenleving: aandeel inwoners van andere herkomst, houding t.o.v. diversiteit, leeftijdsgroepen, onveiligheidsgevoel, financiële status, digitale kwetsbaarheid ...

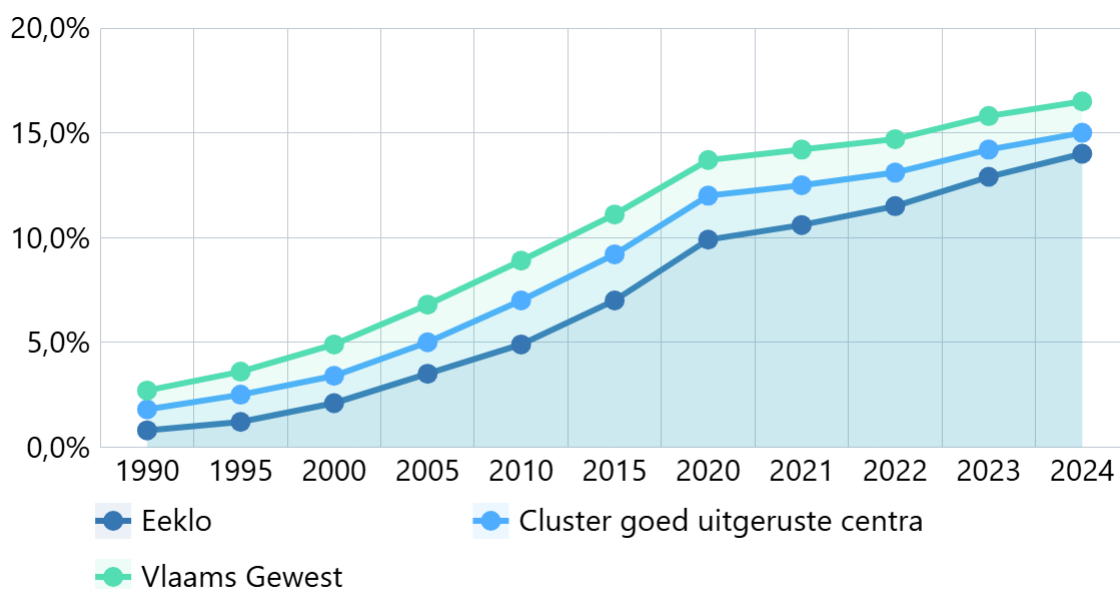
Aandeel inwoners van niet-EU-herkomst

Omschrijving

In 2024 was 14% van de Eeklose inwoners van niet-EU-herkomst. Dit nam de jongste 10 jaar heel sterk toe: het aandeel verdubbelde sedert 2015.

Het verschil tussen de Eeklose buurten is groot: zo is 23% van de inwoners in Eeklo Centrum van niet-EU-herkomst, in Eeklo Zuid is dit 18,7%, in Balgerhoeke amper 3,3%.

We hebben een Rode Kruis Opvangcentrum op ons grondgebied sedert 2002. Daar is plaats voor een 100-tal personen.

Bron: Rijksregister - provincies.incijfers.be

% niet-EU-herkomst	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2021	2022	2023	2024
Eeklo	0,8%	1,2%	2,1%	3,5%	4,9%	7,0%	9,9%	10,6%	11,5%	12,9%	14,0%
Cluster goed uitgeruste centra	1,8%	2,5%	3,4%	5,0%	7,0%	9,2%	12,0%	12,5%	13,1%	14,2%	15,0%
Vlaams Gewest	2,7%	3,6%	4,9%	6,8%	8,9%	11,1%	13,7%	14,2%	14,7%	15,8%	16,5%

Aandeel inwoners dat positief staat tegenover diversiteit algemeen, in %

Omschrijving

De houding tegenover diversiteit in Eeklo is tussen 2020 en 2023 weinig gewijzigd. 25% staat positief t.o.v. diversiteit (24% in 2020). De Belfiuscluster (29%) en het Vlaamse Gewest (32%) halen hogere scores.

Bekijken we de gedetailleerde vragen die werden gesteld in de Gemeente-Stadsmonitor, dan zien we volgende cijfers voor Eeklo (in vergelijking met vorige jaren en het Vlaamse Gewest). Het gaat om de antwoordcategorieën 'eerder eens' en 'helemaal eens' op onderstaande stellingen.

Mensen met een verschillende herkomst leven goed samen in mijn gemeente/mijn stad.

- Eeklo scoort in 2023 38% (in 2020: 42%; in 2017: 42%). Het Vlaamse Gewest scoort in 2023 54% (in 2020: 51%)

Ik zou het zinvol vinden als er in mijn gemeente/stad activiteiten worden georganiseerd waarbij mensen met een verschillende herkomst elkaar beter leren kennen.

- Eeklo scoort in 2023 56% (in 2020: 56%). Het Vlaamse Gewest scoort in 2023 58% (in 2020: 59%)

Ik vind dat er in mijn gemeente/stad te veel mensen met een verschillende herkomst wonen.

- Eeklo scoort in 2023 44% (in 2020: 42%; in 2017: 36%). Het Vlaamse Gewest scoort in 2023 31% (in 2020: 31%; in 2017: 26%)

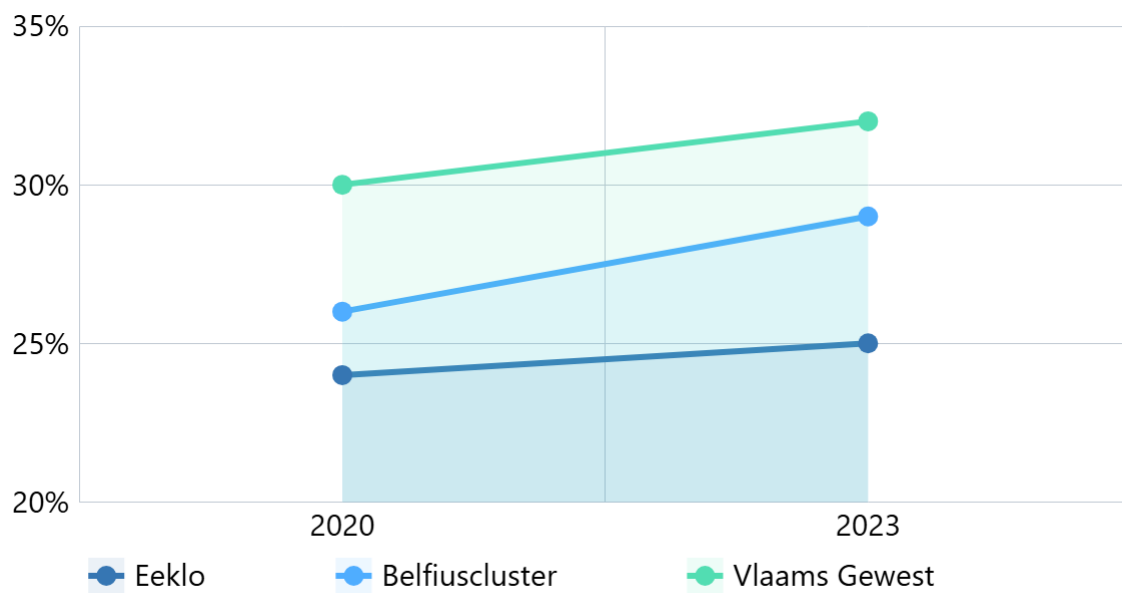
Ik zou het niet zo prettig vinden als er een gezin met een verschillende herkomst in het huis naast mij komt wonen.

- Eeklo scoort in 2023 18% (in 2020: 24%). Het Vlaamse Gewest scoort in 2023 20% (in 2020: 23%)

Ik vind de aanwezigheid van mensen met een andere herkomst in mijn gemeente/stad een verrijking.

- Eeklo scoort in 2023 41% (in 2020: 39%). Het Vlaamse Gewest scoort in 2023 46% (in 2020: 44%).

In de Buurtenmonitor in 2022 scoren Eeklo Centrum, Eeklo Zuid en Eeklo Noord hoog op de stelling 'er zijn te veel mensen van een andere cultuur in de buurt'. Balgerhoeke en Eeklo Oost zijn veel minder negatief.

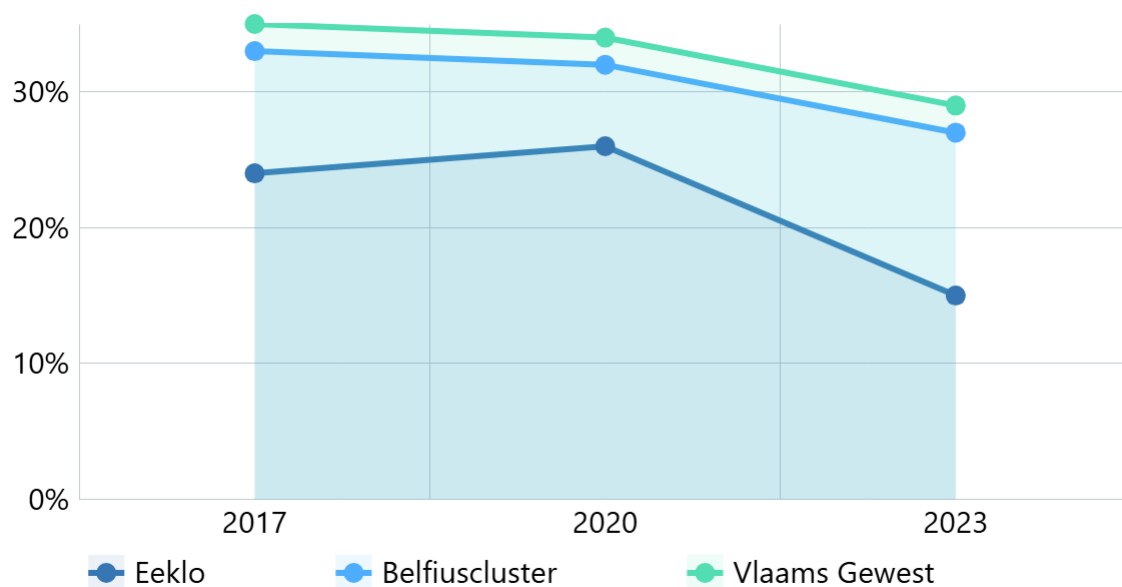
Bron: Burgerbevraging - Gemeente-Stadsmonitor

Regio	2020	2023
Eeklo	24%	25%
Belfiuscluster	26%	29%
Vlaams Gewest	30%	32%

Aandeel inwoners dat veel vertrouwen heeft in het gemeente-/stadsbestuur

Omschrijving

15% van de ondervraagde Eeklonaren sprak in 2023 veel vertrouwen uit over het stadsbestuur. Dit daalde van 26% in 2020. Het vertrouwen daalde ook in de gemeenten/steden van de Belfiuscluster en in het Vlaamse Gewest algemeen, met respectievelijke scores van 27 en 29%.

Bron: Burgerbevraging - Gemeente-Stadsmonitor

Regio	2017	2020	2023
Eeklo	24%	26%	15%
Belfiuscluster	33%	32%	27%
Vlaams Gewest	35%	34%	29%

Leeftijdscategorieën 0-17 jaar, 18-64 jaar en 65-plus t.o.v. de totale bevolking

Omschrijving

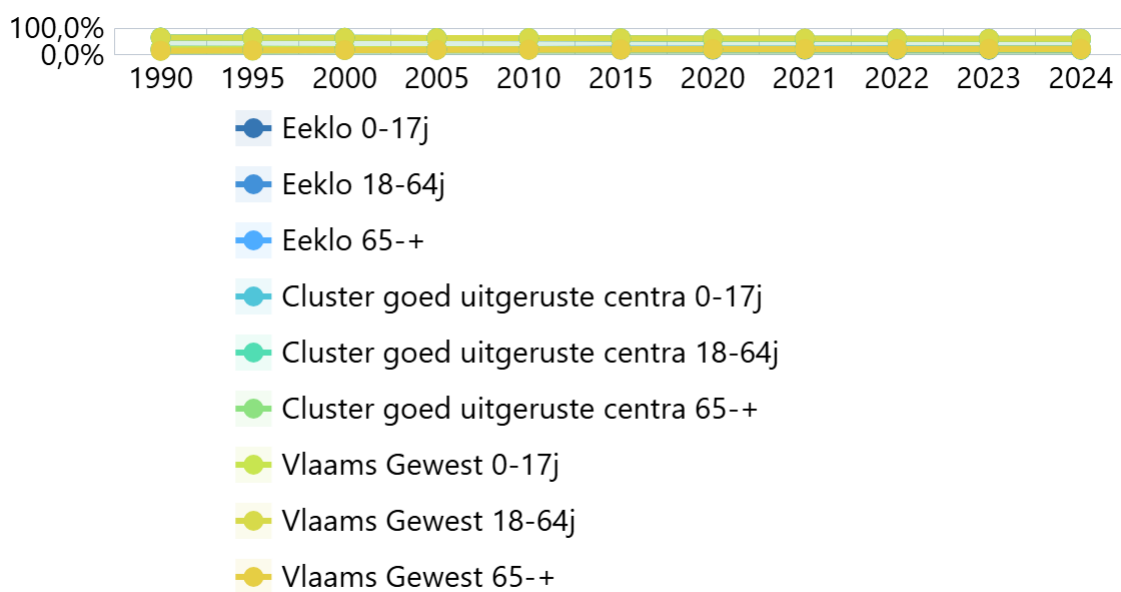
De groep 0- tot 17-jarigen maakt in Eeklo in 2024 17,8% van de bevolking uit. In de Cluster goed uitgeruste centra is dit 19,2%. De groepen 18 tot 64 jaar en 65-plussers zijn voor Eeklo net iets groter dan voor de Cluster. Tussen 1990 en 2024 is de groep jongeren in Eeklo van 20,2 naar 17,8% teruggevallen. De groep 65-plussers is van 16 naar 23% gestegen. We zien een gelijkaardige trend voor de Cluster (65-plussers van 14,2 naar 22,2%). De Vlaamse cijfers tonen een soortgelijk patroon, maar de groep jongeren is in Eeklo kleiner dan in de Cluster en in Vlaanderen.

De leeftijdsamenstelling binnen de 7 Eeklose wijken is divers. Eeklo Centrum en Eeklo West hebben het laagste aandeel jongeren; het hoogste aandeel zit in Eeklo Noord Buitengebied, Eeklo Zuid en Balgerhoeke. Balgerhoeke heeft ook het grootste aandeel 18- tot 64-jarigen. De grootste groep senioren zit in Eeklo Centrum (meer dan 1 op 3); minst senioren zien we in Balgerhoeke.

Wijken	% 0-17 jaar	% 18-64 jaar	% 65+ jaar
Eeklo algemeen	17,8%	59,2%	23%
Balgerhoeke	19,3%	64,9%	15,8%
Eeklo Centrum	12,5%	53,4%	34,2%
Eeklo Noord	16,7%	59,5%	23,9%
Eeklo Noord Buitengebied	20,4%	56,9%	22,8%
Eeklo Oost	18,3%	59,9%	21,9%
Eeklo West	15,9%	61,3%	22,8%
Eeklo Zuid	19,6%	58,4%	22%

Tegen 2030 verwachten we voor Eeklo 17,2% in de categorie 0 tot 17 jaar; 58,7% in de categorie van 18 tot 64 jaar en 24% in de categorie 65-plus.

Tegen 2040 verwachten we 17,4% in de categorie 0 tot 17 jaar; 57,4% in de categorie van 18 tot 64 jaar en 25,3% in de categorie 65-plus.

Bron: Rijksregister - provincies.incijfers.be

Leeftijd	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2021	2022	2023	2024
Eeklo 0-17j	20,2%	19,0%	18,3%	18,4%	18,7%	18,3%	18,1%	18,1%	18,0%	17,9%	17,8%
Eeklo 18-64j	63,8%	63,8%	62,9%	61,9%	61,0%	59,8%	59,1%	59,1%	59,1%	59,2%	59,2%
Eeklo 65-+	16,0%	17,2%	18,8%	19,7%	20,3%	21,9%	22,8%	22,8%	22,9%	22,9%	23,0%
Cluster goed uitgeruste centra 0-17j	22,1%	21,6%	20,7%	20,0%	19,6%	19,4%	19,4%	19,4%	19,4%	19,4%	19,2%
Cluster goed uitgeruste centra 18-64j	63,8%	63,2%	62,8%	62,3%	62,1%	60,8%	59,5%	59,2%	58,9%	58,8%	58,6%
Cluster goed uitgeruste centra 65-+	14,2%	15,2%	16,5%	17,7%	18,3%	19,8%	21,1%	21,4%	21,7%	21,9%	22,2%
Vlaams Gewest 0-17j	21,8%	21,4%	20,6%	20,0%	19,6%	19,5%	19,4%	19,4%	19,4%	19,4%	19,3%
Vlaams Gewest 18-64j	64,0%	63,3%	62,7%	62,3%	62,3%	61,2%	60,1%	59,9%	59,7%	59,5%	59,3%
Vlaams Gewest 65-+	14,2%	15,3%	16,7%	17,7%	18,1%	19,3%	20,4%	20,7%	20,9%	21,1%	21,4%

Kansarmoede-index

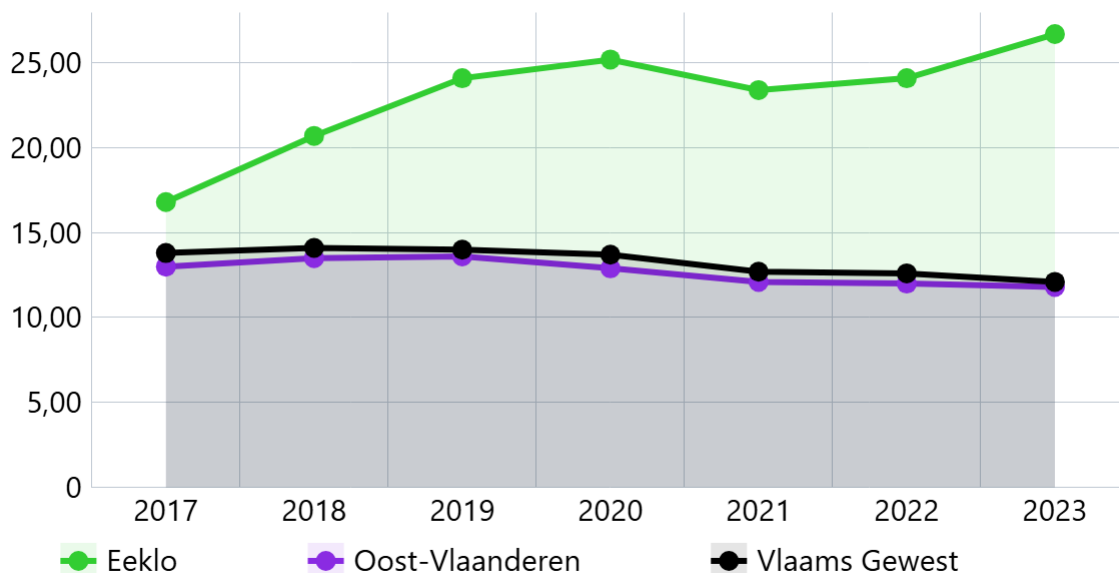
Omschrijving

De kansarmoede-index wordt opgemaakt door Kind en Gezin. Het is het aantal kinderen geboren in jaar X, X-1 en X-2 in een gezin dat leeft in kansarmoede en dat woont in het gebiedsniveau op 31 december van het jaar X, gedeeld door het totaal aantal kinderen geboren in die 3 jaar en dat woont in het gebiedsniveau op 31 december van het jaar X. Meer concreet zijn de door Kind en Gezin gehanteerde criteria voor een gezin met een geboorte:

- het maandinkomen van het gezin;
- de arbeidssituatie van de ouders;
- de opleiding van de ouders;
- de huisvesting;
- de ontwikkeling van de kinderen;
- de gezondheid.

Wanneer een gezin op minstens drie van deze criteria zwak scoort, wordt het als kansarm beschouwd.

In Eeklo is de kansarmoede-index in 2023 26,70; dit is heel veel hoger dan het provinciale en Vlaamse gemiddelde.

Bron: Kind & Gezin - gemeente-stadsmonitor

Regio	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	16,80	20,70	24,10	25,20	23,40	24,10	26,70
Oost-Vlaanderen	13,00	13,50	13,60	12,90	12,10	12,00	11,80
Vlaams Gewest	13,80	14,10	14,00	13,70	12,70	12,60	12,10

Aantal personen met (EQ) leefloon op jaarbasis

Omschrijving

In 2024 waren er 487 leefloondossiers in Eeklo. Dit aantal neemt met de jaren toe. In 2022 was dit nog 385.

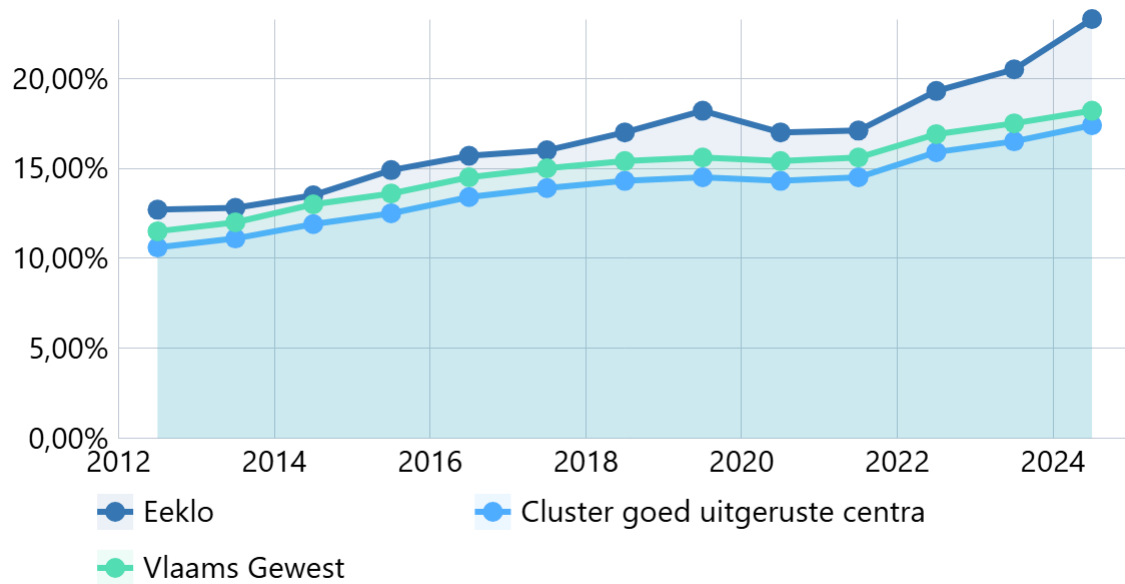
Bron: sociale dienst Eeklo

Eeklo	2019	2020	2021	2022	2023	2024
aantal (EQ) leefloon	398	381	384	385	438	487

Verhoogde tegemoetkoming 0-24 jaar (t.o.v. aantal personen 0-24 jaar in de ziekteverzekering)

Omschrijving

Eeklo scoort in de verhoogde tegemoetkoming bij jongeren elk jaar hoger dan de Cluster en het Vlaamse gemiddelde. De curve stijgt met de jaren. Er zit een groot verschil tussen de wijken. Zo haalt Eeklo Centrum in 2024 39,2%, terwijl Balgerhoeke maar 13,1% scoort.

Bron: Intermutualistisch Agentschap - provincies.incijfers.be

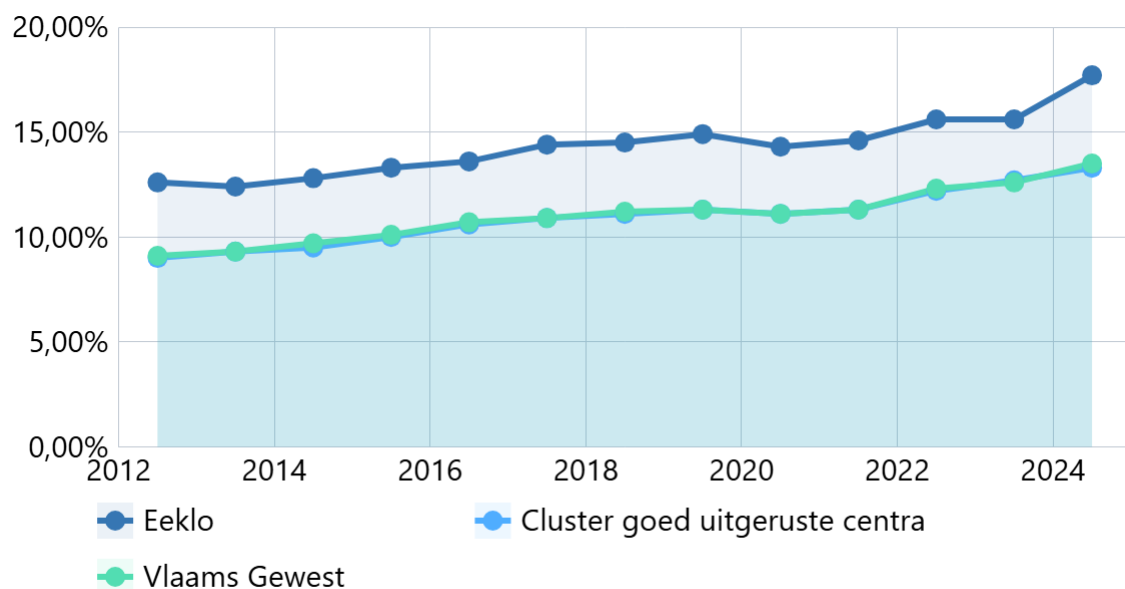
Regio	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Eeklo	12,70%	12,80%	13,50%	14,90%	15,70%	16,00%	17,00%	18,20%	17,00%	17,10%	19,30%	20,50%	23,30%
Cluster goed uitgeruste centra	10,60%	11,10%	11,90%	12,50%	13,40%	13,90%	14,30%	14,50%	14,30%	14,50%	15,90%	16,50%	17,40%
Vlaams Gewest	11,50%	12,00%	13,00%	13,60%	14,50%	15,00%	15,40%	15,60%	15,40%	15,60%	16,90%	17,50%	18,20%

Aantal personen 25-64 jaar met verhoogde tegemoetkoming (t.o.v. personen van 25-64j in de ziekteverzekering)

Omschrijving

Eeklo scoort in de verhoogde tegemoetkoming bij 25- tot 64-jarigen elk jaar hoger dan de Cluster en het Vlaamse gemiddelde. De curve stijgt met de jaren. De cijfers liggen lager dan voor de jongeren.

Er zit een groot verschil tussen de wijken. Zo haalt Eeklo Centrum in 2024 24,6%, terwijl Eeklo Oost maar 10,4% scoort.

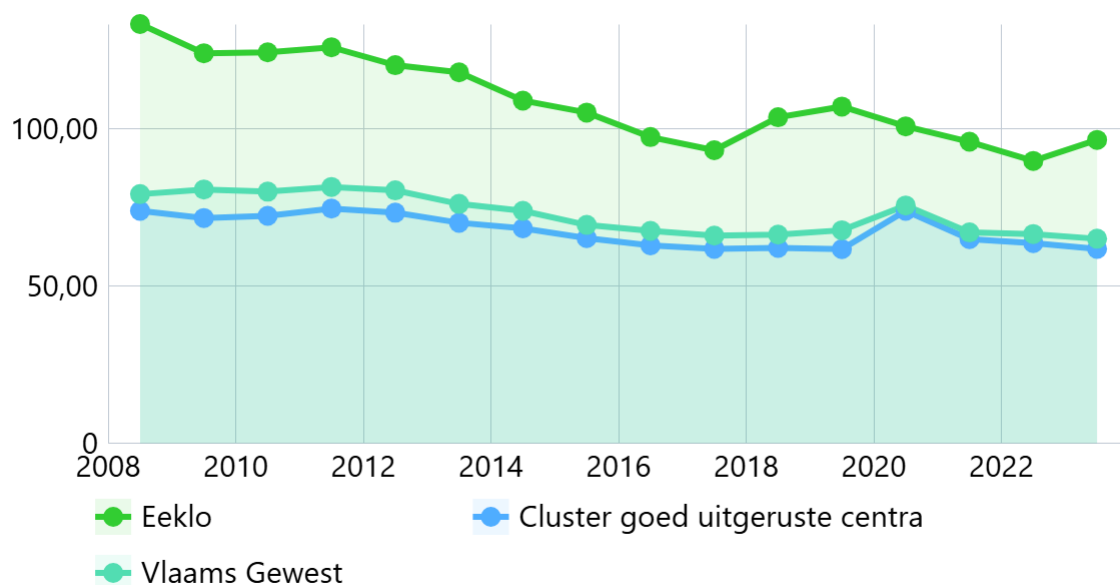
Bron: Intermutualistisch Agentschap - provincies.incijfers.be

Regio	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Eeklo	12,60%	12,40%	12,80%	13,30%	13,60%	14,40%	14,50%	14,90%	14,30%	14,60%	15,60%	15,60%	17,70%
Cluster goed uitgeruste centra	9,00%	9,30%	9,50%	10,00%	10,60%	10,90%	11,10%	11,30%	11,10%	11,30%	12,20%	12,70%	13,30%
Vlaams Gewest	9,10%	9,30%	9,70%	10,10%	10,70%	10,90%	11,20%	11,30%	11,10%	11,30%	12,30%	12,60%	13,50%

Criminaliteitsgraad: aantal criminele feiten per 1.000 inwoners

Omschrijving

De criminaliteitsgraad is het aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners. Dit zit in Eeklo op 96,60 in 2023. De Cluster goed uitgeruste centra haalt hier 61,9; het Vlaamse Gewest 65,10. Tussen 2008 en 2012 zaten we boven de 120, dus er is wel een daling ingezet sedert 2014-2015.

Bron: Politie Criminaliteitsstatistieken - provincies.incijfers.be

regio	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Eeklo	133,50	124,20	124,50	126,10	120,40	118,10	109,10	105,30	97,50	93,30	103,80	107,20	100,90	96,00	89,90	96,60
Cluster goed uitgeruste centra	74,00	71,70	72,40	74,70	73,40	70,20	68,40	65,30	63,00	61,90	62,20	61,80	74,00	65,00	63,70	61,90
Vlaams Gewest	79,30	80,80	80,10	81,60	80,50	76,20	74,00	69,50	67,60	66,10	66,40	67,80	75,70	67,10	66,60	65,10

Intrafamiliaal geweld per 1.000 inwoners per soort

Omschrijving

Het aantal feiten intrafamiliaal geweld per 1.000 inwoners is in Eeklo hoger dan in de Cluster en het Vlaamse Gewest voor wat fysiek en psychisch geweld betreft. Voor 2023 gaat dit in Eeklo om 117 feiten van fysiek geweld, 53 feiten van psychisch geweld en 6 feiten van economisch geweld. Het aantal feiten intrafamiliaal geweld neemt toe met de jaren.

(Cluster= cluster goed uitgeruste centra).

Bron: Criminaliteitsstatistieken Federale Politie - provincies.incijfers.be

soort IFG	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
fysiek-Eeklo	3,4	3,8	3,3	3,6	4,5	4,4	5,4	5,3	5,5	5,3
fysiek-Cluster	2,0	2,0	2,1	2,2	2,3	2,3	2,2	2,2	2,5	2,5
fysiek-Vlaams Gewest	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,2	2,1	2,1	2,2	2,2
seksueel-Eeklo	0,0	0,3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
seksueel-Cluster	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
seksueel-Vlaams Gewest	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
psychisch-Eeklo	2,0	1,9	2,3	1,4	2,8	2,6	2,5	2,2	3,0	2,4
psychisch-Cluster	1,7	1,3	1,3	1,2	1,2	1,3	1,4	1,3	1,4	1,4
psychisch-Vlaams Gewest	1,5	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
economisch-Eeklo	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3
economisch-Cluster	0,4	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
economisch-Vlaams Gewest	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

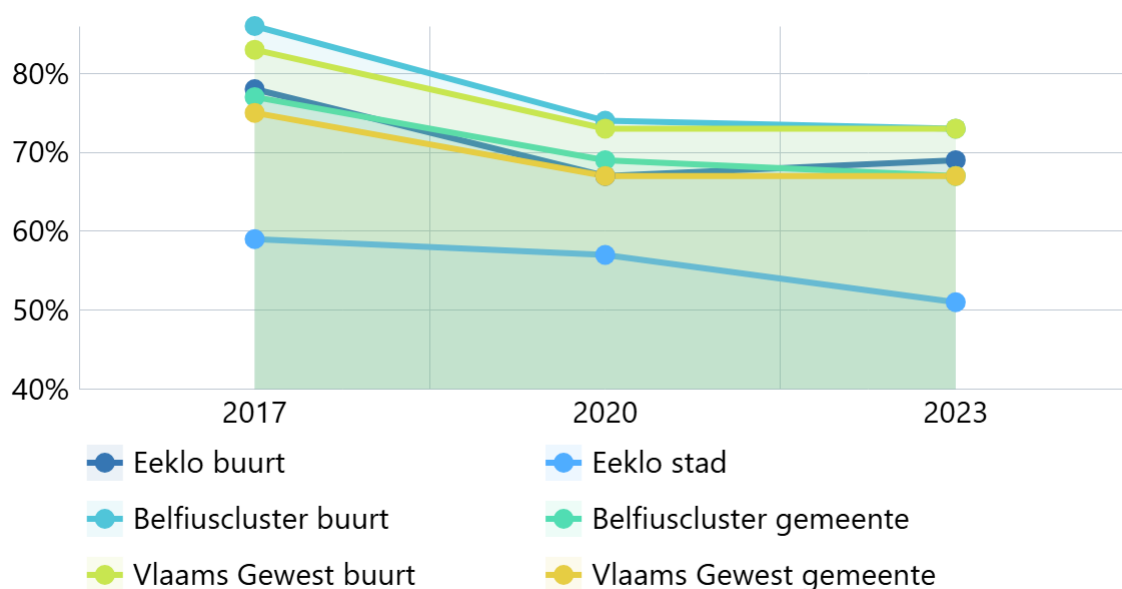
Aandeel inwoners dat zich zelden tot nooit onveilig voelt in buurt/stad

Omschrijving

In Eeklo voelt 51% zich zelden tot nooit onveilig in de stad (burgerbevraging 2023). Dit is sedert 2017 (59%) slechter geworden. Het onveiligheidsgevoel in de buurt is beter: daar voelt 69% zich zelden tot nooit onveilig (dit is een beetje hoger dan in 2020: 67%).

De scores voor 2023 in de Belfiuscluster en in het Vlaamse Gewest zijn hetzelfde: daar voelt 67% zich zelden tot nooit onveilig in de gemeente/stad en voelt 73% zich zelden tot nooit onveilig in de buurt.

In de Buurtenmonitor (2022) voelden de inwoners van Eeklo Centrum en Eeklo Zuid zich het meest onveilig in stad/buurt. Inwoners van Balgerhoeke en Eeklo Noord Buitengebied voelden zich het minst onveilig in hun buurt.

Bron: Burgerbevraging - Gemeente-Stadsmonitor

Regio	2017	2020	2023
Eeklo buurt	78%	67%	69%
Eeklo stad	59%	57%	51%
Belfiuscluster buurt	86%	74%	73%
Belfiuscluster gemeente	77%	69%	67%
Vlaams Gewest buurt	83%	73%	73%
Vlaams Gewest gemeente	75%	67%	67%

Resultaten Veiligheidsmonitor 2024

De Veiligheidsmonitor is een waardevol instrument om informatie te bekomen over slachtofferschap, aangiftgedrag en verschillende veiligheidsthema's zoals mogelijke buurtproblemen, onveiligheidsgevoelens en tevredenheid over de politiewerking in België. Via deze grootschalige enquête bij de Belgische bevolking krijgen de burgers de mogelijkheid hun mening te uiten en zo mee inspraak te hebben in het veiligheidsbeleid.

Dit initiatief wordt georganiseerd door de Federale Politie, in samenwerking met de Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken en de lokale autoriteiten. Midden 2024 namen 150.000 burgers deel aan de Veiligheidsmonitor. De Veiligheidsmonitor werd ook al in 2018 en 2021 uitgevoerd.

Een steekproef van Eeklose inwoners vanaf 15 jaar ontving de bevraging. 520 personen dienden hun antwoorden in. Ongeveer de helft daarvan was 50-plusser.

Enkele bevindingen:

- 73% vindt de eigen buurt een verzorgde buurt;
- 84% geeft het samenleven met de burens een score van 6 op 10 of meer. Hoe ouder de respondent, hoe tevredener.

Buurtproblemen: volgende percentages geven weer wie eerder tot helemaal een probleem heeft met ...

- fiets-/stepdiefstal: 31%
- beschadiging van voertuigen: 27,5%
- overdreven snelheid: 61%
- hinderlijk parkeren: 41%
- zwaar vervoer: 40%
- overlast van geluid door verkeer: 35%
- drugsverkoop op straat: 20%
- overlast door alcohol-/druggebruik: 23%
- sluikestort/zwerfvuil: 46%
- seksuele intimidatie op straat: 12,5%
- diefstal rond het huis: 19%.

61% van de Eeklonaren voelt zich zelden tot nooit onveilig. 28,7% voelt zich soms onveilig. Dit verschilt per geslacht, maar niet zozeer per leeftijdscategorie. In 2018 waren deze cijfers respectievelijk 74,5% en 21,5%.

We zien duidelijke verschillen volgens de verzorgdheidsgraad van de buurt en volgens het samenleven in de buurt.

Wat zijn de grootste redenen van het onveiligheidsgevoel?

- bijna 50%: onaangepast gedrag van de weggebruikers
- 1 op 3: verloederde omgeving
- 1 op 4: gebrek aan politie op straat
- 1 op 4: overlast in de openbare ruimte.

Heel wat burgers stellen mijddrag:

- 38% zegt vaak tot altijd nooit de deur open te doen voor onbekenden;
- 26% past vaak tot altijd gedrag en kleding aan als ze op straat komen;
- 28% vermijdt vaak tot altijd om het huis te verlaten bij duisternis;
- 22,5% vermijdt vaak tot altijd bepaalde plekken in de stad.

Bijna de helft van de respondenten had al te maken met phishing; 20% werd opgelicht via internet. 4,7% heeft ervaring met psychisch geweld via internet of SMS.

Wat intrafamiliaal geweld betreft, merken we volgende cijfers: 1,43% fysiek geweld; 0,53% seksueel geweld; 2,7% psychisch geweld.

2,6% werd al gediscrimineerd omwille van geslacht/gender; 0,46% omwille van seksuele voorkeur; 3,5% omwille van herkomst; 3% voor andere redenen.

In vergelijking met de Veiligheidsmonitor van 2018 en 2021 zijn volgende scores toegenomen:

- probleem met diefstal uit auto's;
- probleem met overlast door samenscholing in de openbare ruimte;
- probleem met overlast door alcohol-/druggebruik;
- probleem met drugsverkoop op straat;
- probleem met onvoldoende straatverlichting;
- vermijden van plekken in de stad;
- vermijden van het huis te verlaten bij duisternis;
- slachtoffer van phishing;
- discriminatie op basis van geslacht/gender.

Barometer digitale inclusie - Koning Boudewijnstichting (2024)

In 2023 merken we drie digitale kloven:

1. toegang tot internet en bezit van ict-middelen;
2. digitale vaardigheden;
3. gebruik van essentiële diensten (e-banking, e-administratie ...).

De stijgende tendens van de toegang tot internet en bezit van ict-toestellen sinds 2019 zet zich ook in 2023 door, maar de kloven tussen de bevolkingsgroepen houden aan. De belangrijkste factoren die digitale kwetsbaarheid m.b.t. internettoegang bepalen zijn: opleidings- en inkomensniveau, gezondheid en gezinssamenstelling (eenoudergezinnen). 1 op de 10 gezinnen met een laag inkomen heeft geen internetaansluiting.

Multigeconnecteerd zijn blijkt de nieuwe norm:

De 68% multigeconnecteerden (dus meer dan 1 toestel) in 2021 stijgt naar 78% in 2023 (+10 procentpunten). Maar, als we kijken naar kwetsbare groepen:

- 1 op 4 personen (25%) in inkomensarme huishoudens is enkel geconnecteerd via smartphone;

- 4 op 10 personen (42%) met een diploma lager onderwijs (25-54-jarigen) zijn enkel geconnecteerd via smartphone.

Geen gebruik van internet bij volgende doelgroepen:

- inkomensarm: 12%
- alleenstaand: 11%
- inkomensarm en alleenstaand: 18%.

4 op de 10 Belgen blijven digitaal kwetsbaar. Dit cijfer stijgt sterk voor personen met een 'risicoprofiel':

- laag inkomen: 59% digitaal kwetsbaar;
- kortgeschoolden: 68% digitaal kwetsbaar;
- eenoudergezinnen: 42% digitaal kwetsbaar;
- alleenstaanden: 44% digitaal kwetsbaar;
- gezondheidsprobleem: 58% digitaal kwetsbaar;
- werkzoekenden: 54% digitaal kwetsbaar (dubbele penalisatie).

Wat deden/doen we al rond polarisatie?

Binnen het Plan Samenleven werkten we de jongste jaren een actieplan rond polarisatie uit en realiseerden we volgende zaken:

- omstaanderstrainingen: 110 personeelsleden + de volledige teams poetsdienst, technische dienst, jeugddienst en thuiszorg.
- Bar Toope = een filosofiecafé waar groepen mensen samen in gesprek gaan over diverse thema's; dit vindt enkele keren per jaar plaats.
- werkgroep diversiteit en polarisatie met middelbare scholen (n.a.v. polariserende reacties op PAARS-dag):
 - samen met Agentschap Integratie en Inburgering is geprobeerd om een kader te creëren om rond diversiteit en verschillende themadagen te werken op school: we maken gebruik van de 'Container' om jongeren te bevragen inzake een andere aanpak van themadagen als Paars. We zijn geland op een Diversiteitsweek. We focussen eerst op veiligheid in de klas.
 - aanbod van omstaanderstrainingen en Barst (onlinespel via groep Intro) op scholen.

Wat zijn nog zaken die we nu al doen en die polarisatie kunnen tegen gaan en verbindend werken?

- Babbelfestijn met diverse stedelijke vrijetijdsdiensten i.s.m. Katrol Welzijnsband in coördinatie van de taal- en inburgeringscoach (kinderen basisonderwijs);
- projecten rond ontmoeting:
 - buddywerking (taal- en inburgering);
 - Buurtsoepé: buurtbewoners ontmoeten elkaar en creëren ruimte om elkaar te leren kennen door een koffie- en soepmoment in de buurt. Er is plaats voor informatieoverdracht (stadsdiensten of organisaties kunnen langskomen om informatie uit te wisselen over projecten of acties);

- G-sportkampen (sportkampen voor mensen met een specifieke zorgbehoefte);
- aanwezigheid sportdienst en jeugddienst bij inschrijvingsmomenten voor vakantiewerking bij Wijkcentrum De Kring;
- specifieke werkingen vanuit Wijkcentrum De Kring samen met de Kunstacademie rond woord en beeld (met latere doorstroming naar gewoon circuit);
- diverse participatietrajecten n.a.v. publieke ruimte;
- Straatambassadeurs: personen die zorgen voor sociale cohesie in een buurt;
- opstart van een aantal buurthuizen;
- opstart van buurtnetwerk Hoplr;
- aanwezigheid van gemeenschapswachten;
- uitwerken van armoedebestrijdingsplan;
- brugfiguren in basis- en secundair onderwijs;
- OverKophuis sedert eind 2024 met o.a. een LGBTQ-café 1 x per maand;
- inzetten op intrafamiliaal geweld - studiedag in juni 2024;
- opstart Meetjesland overleg intrafamiliaal geweld september 2025;
- ...

Er is veel hetze op sociale media, waarbij Eeklo nogal eens afgeschilderd wordt als stad met een niet zo goed imago, vaak ook met polariserende reacties. Zo was er naar aanleiding van het centraal aanmeldsysteem en voorrangsregels voor niet-Nederlandstaligen heel wat commotie. Er is dus een traject nodig rond communicatie/sociale media.

De **LIVC R-cel** is al enkele jaren actief. Ze kwam in totaal samen voor 4 casussen, die uiteindelijk geen gevolg kenden. De Cel bestaat uit de burgemeester, de stafmedewerker samenleven en een politiecommissaris die ook de contacten onderhoudt met een Taskforce vanuit het gerechtelijke luik. De groep wordt uitgebreid met signaalgevers voor dreigende radicalisering (dat kan vanuit de hoek onderwijs, Sociaal Huis ...). De Cel komt nu vooral samen op basis van vroegdetectie. Er wordt ook gewerkt met een kompas waar enkele signaalgevers mee werken om het risico van radicalisering in te schatten.

Daarnaast kwam er ook al een strategische LIVC R samen bij de opstart van het nieuwe stadsbestuur.

Wat willen we in de toekomst nog meer doen?

Op volgende zaken wensen we in de toekomst meer in te zetten, naast het verder zetten van wat hierboven is aangehaald:

- sociale mediabeleid uitwerken;
- gebruik maken van de tool Lokaal Signaal (waarbij Eeklo 1 van de 9 pilootprojecten is, samen met VVSG en VIVEL) om signalen rond o.m. polarisatie op te vangen en aan te pakken (www.lokaalsignaal.be);
- traject integriteit politiek/ambtenaren;

- samenwerking met Rode Kruis opvangcentrum opkrikken;
- strategischer werken rond regie voor preventie tegen schadelijke polarisatie / radicalisering;
- vernieuwende participatietrajecten met buurtgericht luisteren (buurturen);
- de LIVC R werking activeren: het is de bedoeling om in de toekomst vaker samen te komen voor informatiedeling, uitwisseling, vorming, maar ook om bv. de beslissingen die de burgemeester in de toekomst kan nemen rond overlast mee te helpen onderbouwen.